

samezne dele v najem, in se poprijeli obrti nekaj časa čevljarstva in pozneje glavnikaarstva, kar jih pa samo — prečrtano, op. pisca) ni moglo živeti.*

b) Iz priloženega obrisa je razvidno, kako je prideljena graščini najlepša zemlja in vaščanom, bivšim hlapcem, je ostal tako zvani »Kurnik«, z malenkostnimi deli parcelami (parcelami — prečrtano, op. pisca).

c) Priloga III kaže, da imajo vsi pri-glašeni vaščani posestva ha —, a — od tega v gozdovih — v njivah — travni-kih — ha —.

d) Že lega (glej prilogo II) sama kaže, da naravno spada graščinsko posestvo puštalskim vaščanom, a dalje naglašeno, da bi nikakor skromni bajtarji ne pre-nesli javne dražbe proti v vojski vboga-telim okoliškim kmetom.

e) Kakor že omenjeno imajo vaščani že sedaj večino zemlje v najemu in če bi se posestvo razdelilo tudi drugim, ki bi najemnikom odpovedali se mora polovico vasi izseliti, saj je že tako pred vojsko skoro vsa mladina odšla v Ameriko zaradi pomanjkanja zaslužka.

B) Glede načina razdelitve, kdo in koli-ko dobi eden izmed udeležencev dobre oz. slabše zemlje ali gozda naj prepusti pristojna oblast udeležencem samim. Le če bi se ti sami ne mogli zjediniti naj po-sreduje oblast.

C) Pristojna oblast ima moč in nalogo, da po svojih zastopnikih izvrši cenitev. Če se potem državni blagajni vplača za-htevani znesek in ni pritožbe je s tem raz-delitev končana.

D) Udeleženci žele kupno vsoto takoj izplačati, kar bo pri teh malenkostnih parcelah razbremenitev davčnih oblasti.

E) Udeleženci se zavežejo sami nositi stroške prepisa (prepisa — prečrtano op. pisca) razdelitve t. j. geometra in stroške prepisa, če oblast prepusti razdelitev ude-ležencem samim, ki jo žele v najkrajšem času izvesti.

F) Da udeleženci odstranijo vsak dvom o tem, da kateri izmed sovaščanov ni bil povabljen ali da ga hočemo izkoristiti, prilagamo izkaz vseh vaščanov, z razlo-gom, zakaj kdo ne pristopi.

G) Glede graščine same, naj se porabi za kak občekoristen namen n. pr. sirotiš-nico (sirotišnica — prečrtano, op. pisca) oz. hiralnica za več občin — če ima nam-reč (jaz tega nevem) baron hišo v Ljub-

* Historično točka 2. a seveda ne drži. Od kod ime Puštal in njegov pomen, glej P. Blaznik, Loški razgledi IX, 1962, str. 219.

ljani — ali naj se pusti z vrtom sedanje-mu lastniku.

H) Prilagamo seznam udeležencev, sicer se ta lahko združi s prilogo IV.

Sicer se zdi ta delitev v tako male parcele malenkostna, a vendar bo omo-gočila, da bo bajtar, ki ima eno kravo in jo sedaj redi na svojem, redil 2, in ker bo zemlja njegova bo svoj del tudi neprimerno bolje obdelal, kakor zemljo, ki jo ima v najemu in jo mu pri vsaki licitaciji prevzame kdo drug. S tem bo torej ljudem pomagano in gospodarstvo bo boljše, kar bo tudi gotovo v prid skup-nosti. Zato podpisani nujno prosijo ugod-ne rešitve te vloge.

Puštal 15. 2. 1919.

F. Štukl

ANEKDOTI O SLIKARJU GROHARJU

V občinskem arhivu je našel tov. Fran-ce Štukl dve prijavi nekdanjega loškega policajca Antona Kermca iz leta 1905, v katerih prijavlja slikarja Ivana Grohar-ja. Ker sta zanimivi za poznavanje takratne presoje spodobnosti in slikarjeve-ga osebnega življenja, ju objavljamo, in sicer v nespremenjeni obliki.

Slavnemu mestnemu županstvu v Škofjiloki

Dne 24. junija t. l. proti 3. uri zjutraj gre Ivan Grohar stanujoč v Škofjiloki štv. 41 po glavnem trgu, ter začne na ves glas uriskati, tako da so se v obližji ljudje iz spanja zbudili ker je stem uri-skanjem nočni mir kalil.

Grohar je bil že poprej zaradi uriska-nja od patrole opominjan in on pa nalašč ponoči patroli iz uriskanjem nasprotuje.

Priča nadstražnik Anton Kermc.

Mestno stražništvo v Škofjiloki
dne 24. junija 1905

Anton Kermc, nadstražnik

Slavnemu mestnemu županstvu v Škofjiloki

Dne 5. septembra t. l. ko se je poročil gospod Ivan Karlin iz gospodično Marijo Pajer v Škofjiloki.

Po končani poroki in sveti maši čakajo pred velikimi vrati farne cerkve sv. Ja-koba v Škofjiloki sledeči gospodi in sicer:

Ivan Grohar hšt. 40, Anton Gaber hšt. 14, Ludvik Mikuš in Viktor Deizing-er hšt. 31 vsi iz Škofjeloke in Anton Marguč iz Studenca hšt. 4, slekli so vsi vsak svoj rekel iz sebe in so rokave od eden družiga skupaj zvezali.

Ko prideta gori imenovana poročenca iz cerkve vun, za sačijo jih gori navedeni g. iz zavezanimi rokavi in zahtevajo od gospoda Ivana Karlina, da mora za nevesto 20 K plačati in potem jih pustijo naprej.

Kakor se je pozvedilo je Karlin dal zahtevanih 20 K.

Ker se je to nespodobno dejanje na javni ulici pred farno cerkvijo godilo in sploh v pohujšanje ljudem in posebno mladini, — ker so bili tako rekoč brez rekelcov in v pijanem stanu ker so se ljudje nad tem fantinam zelo zgledovali.

Priča Ivan, Franjo in Jakop Kalan kapucinsko predmestje štv. 6, Oton Sadar štv. 19 in Leopold Hafner štv. 100 oba iz Škofjeloke kateri dokažejo da so na unstran imenovani fantje se pregrešili iz siljevanje proti poročencam Ivanu Karlin.

Mestno stražništvo v Škofjiloki

dne 5. septembra 1905

Anton Kerme, nadstražnik

F. Štukl

SLIKAR JANEZ POTOČNIK

Lani je dopolnil petinsedemdeset let Ločan Janez Potočnik, ki mu z majhno zamudo posvečamo pričujoči zapis o njegovem življenju in delu hkrati z razstavo njegovih del, ki smo jo v galeriji Loškega muzeja odprli v avgustu 1968. Članek o našem slikarju je nastal po razgovoru s slikarjem pred razstavo in obsega predvsem tiste misli in ugotovitve iz razgovora, ki niso mogle biti navedene v katalogu. Predvsem pa se bomo ob Janezu Potočniku pri zapisu iz njegove mladosti srečali še z Ivanom Groharjem. Prav zaradi osebnih stikov Potočnika z Groharjem je vredno, da se ta zapis ohrani kot dopolnilo k vsem dosedanjim člankom o našem velikem impresionistu Ivanu Groharju, saj je bil Janez Potočnik nedvomno edini njegov učenec.

Janez Potočnik, slikar in upokojeni profesor likovne vzgoje, se je rodil 10. maja 1892 v Škofji Loki v Spodnjem Karlovcu v nekdanji gostilni pri Pepetu (danes Kopaljška 1). Tu so imeli Potočnikovi starši gostilno v najemu, kasneje so se preselili in prevzeli gostilno Pri Otetu, za današnjim poslopjem občinske skupščine (nekdaj sodnije, danes Poljanska 2, gostilna pri Otetu pa je bila v sedanjih hiši Poljanska c. 4). Oče Janeza Potočnika je bil doma z Rudnega v Selški dolini, mati pa iz Sorice, kar je treba še posebej poudariti zaradi poznejših stikov z Ivanom Groharjem, ki ga je Potočnikova mati najbrž poznala še iz Sorice, če

pa to ne, je pa poznala Groharjeve starše. Janez Potočnik je obiskoval najprej osnovno šolo v Škofji Loki, nato realko v Ljubljani in še dveletno Mahrovo trgovsko šolo, kar je bila želja Potočnikove matere, ki ni hotela, da bi njen sin, ki se je že takrat zelo zanimal za slikarstvo, bil takšen revež in brezdelnjež kakor Grohar. Janez Potočnik je prve stike s slikarstvom dobil v Ljubljani na realki, kjer sta ga poučevala v risanju profesorja Koželj in Franke. Doma pa ga je z nasveti, ki so bili sicer neredni, usmerjal Ivan Grohar, ki je tudi prepričal domače, da so mladega Janeza poslali na slikarsko akademijo v München.

Potočnik se spominja prvega srečanja z Groharjem takole: »Bil sem še mlad fantič. Včasih sem pomagal doma v gostilni. Nosil sem pijačo gostom. Grohar in pokojni Oto Guzelj sta sedela na vrtu. Grohar je pravkar pripovedoval, da je bil pri njem neki župnik, ki je želel kupiti neko sliko (Potočnik misli, da je šlo za Sejalca). Grohar je za sliko zahteval 800 goldinarjev (tudi tu pripovedovalec ni točno vedel, ali je šlo za goldinarje ali krone). Župnik tiste Groharjeve slike seveda ni kupil, ker se mu je zdela predraga, Grohar pa je menda nalašč ni hotel dati ceneje. Potočnik je torej takrat spoznal Groharja; mati mu je namreč povedala, da je to Grohar, da je slikar, da slika neke slike, sicer pa nič ne dela. Ker je Potočnik že takrat rad risal, mu je mati govorila o Groharju prav z namero, da posvari fanta v njegovi gorčnosti in ga odvrne od takega »nerealnega« poklica.

Drugič sta se Grohar in mladi Potočnik bolje spoznala nekega dne, ko je Potočnik risal z domačega dvorišča loški grad in je Grohar pogledal risbo. Ob tej risbi mu je povedal nekaj nasvetov o perspektivi in o risanju. Po tem prvem srečanju mu je Grohar še večkrat korigiral risbe, Potočnik pa je med počitnicami hodil z Groharjem, nosil slikarsko stojalo in barve ter gledal Groharja pri slikanju. Potočnik se spominja tudi, da mu je Grohar nekoč pokazal neko reprodukcijo iz revije Die Jugend, kjer je bila naslikana zorana njiva. Grohar je rekel o tisti njivi, da je čudovito naslikana in da bi tudi sam rad nekaj podobnega naslikal. Potočnik pravi, da je po tistem delal Sejalca, ki da ga je delal na njivi nasproti sedanje vojašnice za pokopališčem. Za model pa mu je stal neki Jože, ki so ga otroci poznali in pravili, da je malo zmešan. Grohar se je rad drževal v gostilni, ki jo je vodila Potoč-